

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

z mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Drugo Celje.

Dunaj, 15. julija.

»Slana je posmodila mladike volilne reforme, Nemci so izdani, prodana je nemška napredna misel, bomba ja padla v odsek za volilno reformo, nemški narod je ogorčen, omadeževana je njegova narodna čast.« Tako in enako odmeva v gozdu nemškega časopisja, da se lomijo vrhovi močnih nemških hrastov. Ali ni smešna in otročja vsa ta komedija, ki so jo uprizorili in igrali v prvi vrsti tisti Nemci, kateri bi volilno reformo z vlado vred najraje vrgli na smetišče? Z vso silo hočejo sedmi slovenski mandat na Štajerskem proglasiti za drugo Celje, ki je svoj čas razpršilo koalicijsko vlado.

Da grof Stürgkh izrablja to priliko ter meče bombe v odsek, temu se ne čudimo. Grof Stürgkh postopa logično, dosledno, ker volilna reforma mu je vseh grdob grdoba. A kaj naj porečemo o onih nemških strankah, ki se kažejo prijazne volilni reformi ter imajo svoje zaupnike v kabinetu, pa navzlic temu delajo vihar v kozarcu vode? Kakor mačka vedno lovi miši, tako tudi nemški levičarji po svoji navadi preobračajo ministrske stole svojim pristašem. Strmoglavili so Auersperga, Stremayerja, Kuenburga, Plenerja, Baerenreitherja, in sedaj lomijo stole Derschatti, Pradeju in Marchetu.

In zakaj? Iz same nadutosti, drugega razloga pač nimajo. Iztaknili so nemški otok na kočevski zemlji. Nemška narodna čast zahteva, da rešijo ta otok slovenske povodnji, katera pa se ni nikdar razlivala po Kočevju. Nemški Kočevci so vedno mirno in složno živeli poleg slovenskih sosedov. Vsa agitacija za kočevski mandat je bila uprizorjena v Ljubljani, kjer so napravili bombo ter jo poslali svojim somišljenikom v parlamentu.

Vlada izprva niti mislila ni na kočevski mandat. Ves ta novi volilni okraj šteje 17.469 Nemcev in 3924 Slovencev, dočim pride v slovenskih okrajih okroglo 45.000 duš na enega poslanca.

Dalje je v zbornici nemški radikalec dr. Pommer prvi izprožil misel, naj se Slovincem na Štajerskem dovoli kompenzacija za kočevski mandat. Ko je uvidela sedanja vlada, da ne ustavi nemške agitacije, je ministrski predsednik izjavil dne 6. julija v odseku, in sicer v sporazumu z ostalimi ministri, da je kočevski mandat le tedaj mogoč, ako se Slovincem dovoli kompenzacija izven Kranjske. To vladno stališče je zagovarjal tudi nemški minister Prade v zaupnem krogu nemških poslancev. Ker pa je bila ta kompenzacija v Istri ali na Koroškem v teh razmerah neizvršljiva in brez kompenzacije v nevarnosti vsa volilna reforma, odločila se je vlada v dogovoru s slovenskimi poslanci za sedmi mandat na Štajerskem. Ta kompenzacija nemški ljudski stranki torej gotovo ni bila neznana, saj jo je že preje razbobnal v svet »Grazer Tagblatt«. Opravičeno je torej štajerski poslanec Hagenhofer v odseku liberalnim Nemcem vrgel v obraz, da ni narodna izdajica, ako bi glasoval za vladni predlog.

Toda nemški liberalci iščejo sedaj kozla v tujem zelniku. Krščanski socialci so glasovali za sedmi slovenski mandat na Štajerskem, ti so izdali nemško čast, ti so izdajice, ti so kozli, katerim je treba polomiti rogove! Da je greh krščanskih socialcev tem večji, očitajo jim strankarsko sebičnost, češ, da bo na Kočevskem izvoljen itak le nemški krščanski socialcec. Vsled tega kujeje nemški radi-

kalci nov načrt. Reasumuje naj se sklep ter uničita kočevski in sedmi slovenski mandat na Štajerskem. Ako torej v Kočevju ni izvoljen nemški liberalcec, naj raje nemške Kočevce zastopa tudi v bodoče slovenski poslanec! Ali ni to komedija, politična hinavščina?

Ako že hočejo Nemci na vsak način kočevski mandat, potem je ž njihovega narodnega stališča »gehüpft wie gesprungen«, ali dobe Slovinci kompenzacijo na Kranjskem ali na Štajerskem. Vsa nemška »ogorčenost« je prazna, umetna in za nemški narod sramotilna. Kakor so iz same nad

ampak da zavarujejo svoje krivično posestno stanje, lastne interese. Sedaj, kar je mogoče, potem pa dalje na delo!

Liberalci zahtevajo, da se onemogoči Gautschers volilni red, ki daje Slovincem 24 namestu 15 poslancev. Za tako igro socialnih demokratov ne bodejte pridobili. **Zahtevajmo, da pride sedaj to pod streho, kar je mogoče**, in kar ima to prednost, da vpostavlja načelo splošne in enake volilne pravice. Vemo, da potem boj ne bo nehal, da ne bo ostalo vse dobro, pa tudi to vemo, da bomo po tej volilni reformi desetkrat lažje šli naprej, kot pa dosedaj! Sedaj je bilo treba podirati fundamente, odslej se bo šlo za orname. Ali naj potem Slovinci dobe 24 ali 30 poslancev, ne bo tako težko rešiti, kot to, ali naj imajo Slovenci splošno in enako volilno pravico ali pa kurije, ki jim ne dajo ne narodno in ne socialno dihati! Naj naprednjaki ostanejo enkrat dosledni! Vsak dan pripovedujejo ljudem kaj drugega. Ako ste za splošno in enako volilno pravico, tedaj jo dajte ondi, kjer imate moč: **V mestnem zboru ljubljanskem!** (Burno odobravanje.)

»Narod« — lažnjivec.

Govornik je ostro prijel »Narod« radi lažnjivega poročila o shodu v »Mestnem domu« in dejal, da je bilo poročilo infamija. Lastne pristaše ima »Narod« za norca. (Klici: Fej lažnjivci! — Tavčar kliče: Ni trebe mene gledati! — (Klici: Pa vas lahko gledamo!) Saj je bilo na shodu nekaj liberalcev in so videli, kaka je bila situacija. (Tavčar: »Slovenec« svojim, mi svojim! — Klici: »Slovenec« je resnico poročal!) »Narod« se je povzpelo do infamnosti, da so po shodu pričakovali zborovalce nočne tice. (Klici: Niso bile narodne dame!) S takim orožjem se bojujejo liberalci! Če bi bili mi tako surovi, tedaj bi ne zaslužili volilne pravice. Leta in leta delajo liberalci s takimi sredstvi in potem se čudijo, da se jim ljudje poživinjajo!

Stališče »Narodovcev« osamljeno.

Govornik konča svoj govor z zagotovilom, da so slovenski liberalci s svojim stališčem glede volilne reforme osamljeni in če bi poizkušali, kakor v »Narodu« groze, preprečevati volilno reformo, potem bi ne želi niti Pyrrhove zmage, ampak le blamažo. — (Tavčar: Ura je dvanajst! — Klici: Ali se mu že h kosilu mudi?) Ne bolega bi nas to, ker je liberalna stranka blamirana, ampak zato, ker bi ta blamaža zopet šla na rovaš slovenske kulture. Liberalci vpijejo: »Istra je prodana!« in vendar je kompromis za Slovence in Slovence veliko večje koristi, kakor vse Planetanovo razgrajanje. »Arbeiter Zeitung« piše, da so ravno ob tem kompromisu se razbiliti vse pripovedke o vlogi italijanske kulture. **Jugoslovani so si s tem pametnim, politično modrim kompromisom z Italijani mnogo pridobili.**

Resolucije.

Govornik predlaga resolucijo:

V nedeljo, dne 15. julija, v Hafnerjevi pivarni zbirajoč ljudski shod v Ljubljani izreka: Načrt volilne reforme, ki je v razpravi respektivnega državnozbornskega odseka, je s stališča splošne in enake volilne pravice v marsikaterem oziru pomanjkljiv. Splošnosti volilne pravice ne odgovarja izključno ženski priznanje volilne pravice samo 24letnim in starejšim, določba glede enoletnega bivanja itd. Enakost je pohabljen s tem, da so volilni okraji po številu prebivalcev in volilcev neenako razdeljeni. V aktualnem načrtu niso izpolnjene zahteve socialne demokracije; v socialnem in nacionalnem oziru se načrt močno oddaljuje od ideala. Ne kot delavcem, ne kot Slovincem ne daje načrt vsega, kar bi lahko zahtevali po načrtu absolutne pravičnosti. Z ozirom na razmerje političnih moči v sedanjem parlamentu pa izpovedava shod, da volilna reforma v danih razmerah ne more biti nič drugega, kakor plod kompromisa, ako naj se reši parlamentarnim potom. Naloga vseh prijateljev volilne reforme je torej, energično, konsekvntno in lojalno pospeševanje kompromisa, ki se kolikor mogoče največ približa splošni in enaki volilni pravici. Z vso odločnostjo pa obsoja shod vsako dejanje, ki bi spravilo v nevarnost volilno reformo sploh in pomagalo ohraniti sedanjost, v vsakem oziru krivični, zastareli, državo, narode in delavne razrede morečiji volilni red. Geometrija aktualne volilne reforme je nedvomno izdelana na škodo delavstva; tudi Slovinci kot narod so v razmerju mandatov zapostavljeni za nekatere druge narode. Toda načelo splošnosti in enakosti je v reformi statuirano; za delavstvo kakor za Slovence je ta reforma vseskozi velik napredek. Z odstranitvijo kurij je ustvarjena podlaga, na kateri je mogoče izboljšati volilni red potom neizogibne politične evolucije. Shod torej izreka, da sprejema reformo kot obročno odplačilo, ne da bi delavstvo zapustilo svojo načelno zahtevo po brezpogojno splošni, enaki volilni pravici, pa se bojevalo za reformo kot najboljši v sedanjih razmerah dosežni cilj z vsemi sredstvi. Shod svari slovenske poslance, naj ne store ničesar, kar bi moglo resno ovirati uresničenje reforme, ker bi smatralo vsako tako dejanje kot sovražno delavskim slojem, političnemu napredku in demokratičnim načelom, pa tudi sovražno slovenskemu narodu, ki pridobi po tej reformi kljub vsem njenim napakam več, nego je politično pridobil tekem cele konstitucionalne dobe. Delavstvo bi bilo prisiljeno, da bi izvajalo iz tega sovraštva brezobzirne posledice.

Prehlajen snubec.

Besedo je dobil dr. Triller, ki se najprej izgovarja, da je prehlajen (Klici: Vsa liberalna stranka je prehlajena!). Prišel sem, ker nihče tako ne obžaluje kot jaz, da ni sporazumenja med socialno demokracijo in liberalno stranko

in da se je vaš govornik tako zaletaval v napredno stranko. Dolgi Kristanov govor je bil tehnična obstrukcija. (Klici: Naši shodi trajajo po 6 ur.) Narodno-napredna stranka stoji na proporcionalnem sistemu volilne pravice, razlikujemo se le v taktiki, v principih ne. (Klici: Oho, zakaj pa »Narod« piše, naj se splošna in enaka volilna pravica ob

najboljši človek v celi liberalni stranki. Zaradi tega je tudi umolknil o grdi laži glede prodanih Štajercev in Korošcev. Seveda dobri ljudje žanjejo za svojo dobroto le udarce, a dr. Tavčar je vkljub temu ostal dober človek, kar je veliko vredno v sedanjih hinavskih časih. On je sploh predober človek, in zato res ne vemo, čemu hodi krvav pot potit za tako propalo stranko kot je liberalna, ki njegovo dobroto izkorišča. Politik dr. Tavčar seveda bo izinil iz tega sveta, a »Slovenec« se bo gotovo otrudil, da mu ohrani slavo dobrega človeka. Imamo za snubača je imel le enkrat srečo — da mu ta posel več ne gre od rok. Najboljši lovek pa tudi ne more biti dober za vse!

+ **Liberalci in splošna ter enaka volilna pravica.** Liberalci se lažejo, da pokrijejo svojo nobo v izdajstvu koroških in štajerskih Slovencev in tem vedno bolj očitno kažejo svoje rotljudske namene. V soboto poziva »Slov. narod« poslance vseh slovenskih strank, naj se združijo v obstrukciji proti volilni reformi. Petek hočejo liberalci na svojem shodu predlagati to narodno veleizdajstvo kakor so e domenili z Vsenemci! Te klike ni res nič ram! Vedno hoče novih blamaž! Ali je mogoč tako kliko sploh kak kompromis? V korist lovenskega ljudstva svarimo preko te klike! Iko imamo res ljubezen do naroda, tedaj imamo tudi dolžnost skrbeti, da gospodarski ne ropade. Vsak kmet, delavec, obrtnik vé, da v sedanjem državnem zboru skoro ni mogoče urediti z res koristnimi socialnimi načrti. Gospodarsko pomoč in povzdigo ljudstva nore pričakovati le od parlamenta, ki bo izvoljen po splošni in enaki volilni pravici! To naj bi si zapomnili tudi tisti »Sokoli«, ki kot prvatni nastavljenici trobijo v liberalno kliko n ne védo, da s tem delajo proti svojim lastnim stanovskim interesom. Zato so véčraj na ljudskem shodu v Ljubljani tudi pristaši »Slovenske Ljudske Stranke« glasovali za predloženo resolucijo. Delo za splošno in enako volilno pravico je pravo delo za povzdigo naroda! Vsak pravi naprednjak bi moral biti že v stališča gospodarskih reform za splošno in enako volilno pravico!

+ **»Narodove« množice.** Narod je pisal da so na shodu v četrtek v »Mestnem domu« prihajale »napredne množice«, nekaj vrstic spodaj pa piše, da je bilo na shodu »300 naprednjakov.« Groza nas prešinja ob takih »Narodovih« množicah v Ljubljani, ki šteje 36.000 prebivalcev! Na vsakem Šusteršičevem shodu v Ljubljani je še enkrat, tudi trikrat véč njegovih somišljenikov, nego pa je teh »naprednih množic«. Tudi na véčrajšnjem javnem ljudskem shodu na Hefnerjevem vrtu, so se »napredne množice« kar izgubile in so menda ostale med Predovičimi prašiči. Na dan z splošno in enako volilno pravico v Ljubljani združene množice, ki ste nastopile za pravice ljudstva dne 28. novembra 1905!

+ **Prvi slovenski protialkoholni kongres** ki se je véčraj izvršil v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani, je bil izvrstno obiskan. »Abstinent« je lahko zadovoljen z uspehom, saj niso bili zastopani le Ljubljanci, ampak na shodu so bili abstinenti in prijatelji s Primorskega, Štajerskega in Koroškega. Zlasti je bilo na shodu lepo število učiteljev in učiteljic. Nekaj smo pa le pogrešali, namreč zastopnikov onih činiteljev, ki so v prvi vrsti poklicani, da delujejo na omejitve pijančevanja. Ne kranjski deželni vladi, ne magistratu in tudi deželnemu odboru se ni zdelo vredno, da se udeležijo zborovanja, na katerem so bili navzoči prijatelji abstinencnega gibanja iz vse Slovenije. Drugod se udeleže takih kongresov ministri, no, pri nas pa zastopniki oblasti nmajo smisla za to. Ob 6. uri je bila nova maša abstinenta č. g. Antona Demšarja na Rožniku, h kateri so bili vabljeni pred vsem udeleženci kongresa in pri kateri je propovedoval »Abstinentov« predsednik dr. Krek. Popoldne so bila pa na kongresu sledeča predavanja: L. Smolnikar o zgodovini protialkoholnega gibanja; dr. Krek: Alkohol in produktivni stanovi; profesor E. Jarc: Alkohol in inteligenca; gospica M. Stekar z Dunja: Žensko vprašanje in alkohol. Debate sta se udeležila Jakob Milavec in dr. Pegan. Popoldne so pa govorili: dr. Dolšak: Alkohol in telo; dr. Robida: Alkohol in duh; Josipina Erženova: Delavke in alkohol; Fr. Avsec: Alkohol in narod; Anton Jarc: Alkohol in vzgoja; J. Podlesnik: Abstinencne organizacije; M. Moškerc: Alkohol in tisk. Debate sta se udeležila dr. Krek in profesor Jarc. Shod je pisмено pozdravil ljubljanski knezoškof. Zborovanje je vodil jako spretno profesor E. Jarc. O kongresu priobčimo še obširnejše poročilo, kakor tudi o véčrajšnji krasno uspeli veselici.

+ **Program otvoritve proge Jesenice-Gorica-Trst** dne 19. julija 1906. Ob 12. uri 25 minut se pripelje nadvojvoda Franc Ferdinand na Jesenice. Na postaji ga čakajo: Knez in nadškof goriški, knezoškof ljubljanski, železniški minister, poveljnik tretjega armadnega zbora iz Gradca s predsednikom generalnega štaba tretjega armadnega zbora, deželni predsednik in deželni glavar kranjski itd. Občinski odbori Jesenic in sosednih občin, društva, šolska mladina se postavijo na slavnostnem prostoru. Po predstavljanju blagoslovi goriški nadškof dr. Fr. Sedej železniški tir in vozove. Nadvojvoda nato koraka ob društvih in se pogovarja z gosti, nato stopi v dvorni salon otvoritvenega vlaka. Gostje se peljejo deloma s tem, deloma s sledečim vlakom. Ob 1. uri 25 minut, ko pevajo šolski otroci cesarsko pesem, se odpelje dv

imela ljudska šola 20 izhodov. Meščanska šola je večkrat obiskoval muzej in šla v menažerijo. 40 revnih učenek je bilo obdarovanih pri obdarovanju za ljubljanske ljudske šole. Gojenke so poleg tega obdarovale 33 revnih učenek in Marijine kongregacije 42. Znatno so se pomnožila učila. Naj se omenimo, da se poleg obveznih predmetov tudi podučuje francoščina, igranje na klavirju, na goslih in citrah, stenografija. Zelo se goji tudi risanje in slikanje. Uršulinska šola je najstarejša šola v Ljubljani in sedaj največji učni zavod na celotnem slovenskem ozemlju. Uršulinske šole uživajo simpatije ne le ljubljanskega prebivalstva ampak tudi daljnih krajev. Najimenovalneje ljubljanske gospe so hodile v te šole, in najboljše družine pošiljajo svoje hčerke v uršulinske zavode. Mnoge č. gospe in gospodične s svojo radodarnostjo, ki naj bo po njihovi plemeniti želji skrita, kažejo naklonjenost in hvaležnost. Šola pa tudi po pravici zasluži. Tekmuje lahko z vsako šolo na Krapeh pri učenju. Žal, da ljudje ne zvedo toliko laskavih priznanj in pohval iz visokih mest, katere dobre učiteljice v svoji ponižnosti kar lepo svetu prikrivajo ter jih niti v letnem poročilu ne omenijo, kaor se je tudi letos zgodilo. Letos se zopet šole nekoliko popravljajo. Napravi se semtertje novi tlak, nove stopnice v zunanji šoli, nova tla v mnogih razredih, napelje se elektrika še v one razrede, kjer do sedaj ni bila napeljana itd. Ako že smemo delo hvaliti zaradi vspehov moremo reči, da so te šole najboljše šole. Prebivalstvo se tega zaveda in so šole prenapolnjene akoprav nekatere osebe na vse moči agitirajo in delujejo proti njim.

lj **Park ob Bleiweisovi cesti** je dobil tudi že potrebno število novih klopij, za kar je bil že skrajni čas.

lj **Tatovi stavbnega lesa** so se zadnje dni pojavili pri stavbah P. Turka in Iv. Bonača. Kakor srake so drzni tatovi. Največ se ga pokrade po noči, ko odidejo ljudje spat, ker ni na stavbiščih — straže!

lj **Zaprti Fr. Perdan** pride pred poroto v III. sežiji.

lj **Pomnožitev delavskih hiš za Bežigradom.** Kranjska hranilnica oziroma društvo za zgradbo imenovanih hiš, zgradi v kratkem še dvoje takih poslopij za delavske sloje.

lj **Ljubljanska draginja — odganja tuje!** Medtem, ko jenaNotranjskem (Planina, Cerknica, Rakec, Logatec) prijavljenih že nad 50 letovičarskih družin za mesece: julij, avgust in september, se jih je za Ljubljano oglasilo, kolikor smo poizvedeli, do zdaj komaj 10.

lj **Zgradba tovarne za kartonažo g. Ivana Bonača** se gradi v Copovih ulicah in je že 1 m visoko nad cestnim nivelom. V kratkem zgradijo ondi tudi potrebni kanal, ki bo speljan skozi novi del Copove ceste v onega na Resljevi cesti.

lj **Ustanovni občni zbor vdovskega in sirotinskega penzijskega zaklada društva zdravnikov na Kranjskem** vršil se je dne 10. t. mes. Izvoljeni so bili: Predsednik dr. V. Gregorij; prvi podpredsednik dr. J. Jenko; upravitelj imovine dr. J. Geiger, namestnik dr. O. Krajec; zapisnikar dr. J. Zajc, namestnik dr. D. Šak; revizorja dr. Alfred pl. Valeta, dr. J. Oražen; delegata društva zdravnikov dr. E. Bock, dr. D. vitez Bleiweis. — Z ustanovitvijo penzijskega zaklada, ki razpolaga sedaj že z glavnico 19.000 kron, storila je organizacija zdravniškega stanu na Kranjskem izdaten korak naprej. Pristopilo je dosedaj 30 zdravnikov. Preverjeni smo, da ga ni zdravnika na Kranjskem, ki bi ne upošteval važnosti te institucije in ji ne pristopil.

lj **Stražniku se je zoperstavil.** Dne 3. junija t. l. je bil sobni slikar Ljudevit Stopar iz Zagreba v družbi več rojakov Hrvatov v Čarmanovi gostilni na ljubljanskem Gradu. Vsled pijače razgreti so neki drugi družbi postali sitni. Stopar je na keglijšču nalašč ubil šipo in vrgele tri vrčke ob tla, da so se razdrobili. Poklicali so stražnika. Nadstražnik Goričan je Stoparja aretoval, a ta se je temu s silo uprl ter ga telesno poškodoval in še pripomnil: »Če me ne spustiš, te bom tako ob tla obrisal, da se ne boš več pobral.« Stopar je bil obsojen na osem mesecev težke ječe.

lj **Ogrljarska šola cecilijanskega društva** v Ljubljani je zaključila šolsko leto v četrtek 12. t. m. Mirno deluje ta šola že lepo vrsto let v svojih zares skromnih prostorih; a pokazati more jako lepe uspehe, kajti ves prepoved naše cerkvene glasbe temelji brez dvoma ravno na tej šoli. Leto za letom pošilja ta šola v svet nekaj več ali manj izurjenih organistov, po katerih se potem širi cecilijanska ideja. V javnosti se pokaže ta šola vsako leto enkrat, namreč ob sklepu šolskega leta, ko se

vrši javna preizkušnja. Pri letošnji preizkušnji so po navadi izpraševali velezaslužni učitelji: g. ravnatelj Foerster iz harmonije, kontrapunkta, modulacije in fuge, g. dr. Karlin iz liturgike in cerkvenoglasbene zgodovine, g. P. Angelik iz korala. Poleg tega so učenci pokazali lep napredek tudi v petju ter igri na klavirju in orgljah. Letos zapusti šolo sedem abiturientov, kateri so pač jako različni po svojih zmožnostih; eden med njimi, Ravnik Janez, je izdelal z odliko. Pri preizkušnji se je pokaz

Obrtna reforma.

Dunaj, 14. julija.

Včeraj je zbornica tudi v tretjem branju sprejela načrt obrtne reforme. Zakon je jako obsežen, zato je naravno, da sta se odsek in zbornica bavila z njim skoraj 18 mesecev. Baron Gautsch je vladni načrt predložil dne 1. jan. 1905. Obrtni odsek se je nekaj tednov bavil z načrtom, a ga lani pred parlamentarnimi počitnicami ni mogel končati. Zato je državni zbor s posebnim zakonom sklenil stalni obrtni odsek, ki je zboroval skoraj celo lansko poletje v raznih točkah predručaj vladni načrt izvzemši nekatera načelna vprašanja, katerim se je vlada upirala do zadnjega. Ko se je v zbornici pričelo drugo branje, sta naglašala glavni poročevalec dr. Malachowski in tedanji minister grof Auersperg, da je novi načrt kompromis na eni strani med vlado in odsekom, na drugi strani med večino in manjšino v odseku. Kot kompromis ima načrt s strogo obrtniškega stališča razne nedostatke. S temi hibami pa so se morali zadovoljiti tudi najodločnejši zagovorniki obrtniškega stališča, ker drugače bi padla sploh vsa reforma pod mizo. V avstrijskem parlamentu so kompromisi neizogibni. To vidimo tudi pri volilni reformi.

V imenu sedanje vlade je izjavil novi trg. minister dr. Foit, torej veščak v trgovskih in obrtnih vprašanjih, da zagovarja le kompromis ter odklanja načelne izpremembe.

Navzlic temu je zbornica sprejela razne izpremembe v smislu obrtniških zahtev. To se je zgodilo v prvi vrsti zato, ker je večina poslancev obračala svojo pozornost na volilno reformo in na razprave v delegaciji ter proračunskem oddelku. Večkrat je bila zbornica komaj sklepčna. Temu slučaju je torej pripisovati, da je zbornica sklenila izpremembe, ki jih bode odklonila gospodarska zbornica. Utegnje pa se zgoditi, da poslanska zbornica vzdržuje sklepe. Ako se to ponovi dvakrat, potem se v smislu zakona z dne 30. julija 1867 izvoli odsek iz obeh zbornic, ki izdela kompromis in skupno poročilo za obe zbornici. To pa je pred jesenjo izključeno.

Dr. Heilingner je sicer klical v zbornici, da naj se vsa obrtna reforma vrže na smetišče. Mož ima sicer dobro voljo za obrtnike, toda tam bi bilo malo pomagano s smetiščem. Nova reforma je navzlic vsem nedostatkem velik napredek glede združne organizacije, obrtne pouka in usposobljenosti. Obrtne zadruge dobe po novem zakonu velike pravice, ki bodo šle omogočile in pospešile zanimanje za združno organizacijo. Doslej so sploh tožili zavedni obrtniki, da zadruge nimajo zakonite opore in privlačne sile. Te tožbe so bile povsem opravičene. In ravno v tem oziru vstreza novi načrt željam obrtnikov in rokodelcev. Ker sem že lani raztolmačil in pojasnil ves načrt, pripomnim le še to, da je zbornica odklonila zahtevo poljskih poslancev, naj so obrtni inštruktorji podrejeni deželni vladam in ne trgovskemu ministru. Poljaki to zahtevajo kot avtonomisti. S stvarnega stališča pa pozdravljamo sklep zbornice, ker obrtni inštruktor ima vedno bolj proste roke, ako je odgovoren le trg. ministru. Tudi z našega narodnega stališča je ta sklep umestnejši. Tudi mi kličemo s poslancem Pachterjem: Bog obvaruj obrtno reformo pred gosposko zbornico.

Književnost in umetnost.

+ »Grand hotel Union v Ljubljani« je naslov jako lepi knjižici, ki smo jo dobili te dni. Krasne so slike, ki nam predstavljajo Ljubljano hotel »Union« od zunaj, Postonjsko jamo z raznimi prizori, Bled z višave, tako da se vidi cela scenarija, potem pa posameznosti iz notranjosti hotela: stopnišče z apartmentom, veliko koncertno dvorano, vinsko klet, restavracijo, kavarno, bilardni salon, spalnice za goste, kopeli, kegljišče, strojno in načrte posloja. Poleg tega so še slike: Grad Predjama, Bohinjsko jezero, Vintgar, Triglav, Peričnik, Aljažev stolp in zemljevid železniških zvez z Ljubljano. Slike so krasno umetniško izdelane, tekst pa popisuje hotel »Union«, dalje zanimivosti kranjske dežele in Ljubljane, prijetne izlete iz Ljubljane, zložne gorske ture, visoke ture v Julijskih alpah, Karavankah in Savinjskih planinah. Knjižica, ki je namenjena, da povzdigne promet tujcev v kranjski deželi, je izšla v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. To knjižico razpošljejo v kratkem na vse velike hotele, letovišča, deželne zveze za promet tujcev itd. Želimo, da se jako razširi, zlasti po potnikih v tujini in privabi mnogo tujcev na lepe izlete v kranjsko deželo. S tem tudi »Union« izpolnjuje svojo lepo, javno koristno nalogo.

Po svetu.

85-letni zaročenec in 14-letna nevesta. Te dni je tožil 85-letni stari 18-letno ženo na Dunaju zato, ker mu je ta pred štirimi leti obljubila s svojimi starišči vred, da ga bo poročila, če bo skrbel do 18. leta zanj. Starec je izjavil, da je tako storil, a nezvesta zaročenka je poročila drugega. Zahteval je torej, da se mu povrne ves denar, ki ga je zanj potrošil. Obtožbenka pa je trdila, da je vse skupaj laž. Razprava je bila zelo zabavna.

Koliko voznih listkov je

„Pri slonu“ v Ljubljani, Prešernove ulice 50

(nasproti pošti) radi **takojšnje izpraznitve prodajalo** na drobno različno blago.
Lepi jesenski paletoti za dame, **zajamčeno pod polovično ceno**, črno ter tudi barvano fino **blago za obleke**.
Flanele — Lawn Tennis —, prej meter 22 kr., sedaj 12 kr., **flanele za spodnja krila**, barvane in iz turško-rdeče čiste volne. **Srajce za gospode**, bele in barvaste, **kravate** ter še nekaj lepega **blaga za moške obleke**. — To blago se bo oddalo **pod tovarniško ceno**, ker se mora prodajalna izprazniti 1. avgusta. — Ondi se oddajo **lepe šte-laje, pult (pudel), zrcala za izložbeno okno, in 2 svetilki**.

Razglas.

Na Savi ob južni železnici se bodo izvršila sledeča **popravila**:

Streha na cerkvi in zvoniku ter okna v župnišču.

Proračun 4456 K. — **Minuendo-dražba** — ustmena — bo v **župnišču na Savi dne 22. julija t. l.** popoldne ob 4. uri. Načrt in proračun na razpolago istotam. 1558 3-3

Stavbeni odbor.

Mesečna soba,

zelo lična, meblirana, s posebnim vhom, v bližini kolodvora, je **oddati** prav po ceni za enega gospoda. — Več se izve v **Spodnji Šiški, Nove ulice št. 228** v pritličju. 1561 2-2

1 gld.

1478 11

otročka obleka

od 3 do 10 let, obstoječa iz suknjica za vesiljače, hlače in kape.

Angeško skladišče oblek

O. Bernatović,
Ljubljana, Mestni trg 5.

Vila

1356 12-7

na prodaj na Prilmskovem pri Kranju.

Hiša s štirimi sobami, verando, kuhinjo in kletjo, na novo zidana pred petimi leti. Jedilna in spalna soba je z novo elegantno opremo opremljena.

Večje zemljišče, kakor lep, krasno urejeni park, sadni vrt z več sto sadnih dreves, vse z železno mrežo ograjeno, kakor tudi vodnjak pri hiši, se prodaja za ceno **8500 gld.**

Vpraša se pri lastniku **H. Suttnerju** v Kranju.

Ova mizararska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

Ivan Markeš

1568 3-2 v Bohinjski Bistrici.

Abstinencijska

restavracija

v Ljubljani,

— Sv. Petra cesta št. 27. —

V prijetnih in snažnih prostorih se dobi dobra, okusna **hrana, kava, mrzle jedi in brezalkoholne pijače** so vedno na razpolago.

Stalnim gostom na celo hrano se cene znižajo. 1533 6-4

Na obilni obisk se priporoča

velespoštovanjem

Alojzija Tratnik.

Razpis.

Na koru stolne cerkve Djakovaške se mora čim preje popolniti

mesto pevalca l. tenorja.

Za popolnjenje tega mesta razpisuje se natečaj do konca avgusta tekočega leta s sledečimi dogodki:

1. letna plača 1200 K,
2. stanovanje v naravi s prostranim dvoriščem in vrtom,
3. šest sežnjev (24 kub. metrov.) drva za kurjavo. — Prosilci naj dološljejo svoje prošnje na prečastni stolni kaptol v Djakovem do gornjega roka, in osobito dokazati, da niso prekoračili 40 let, da so telesno zdravi, da figuralno notacijo brzo čitajo, in osobito da razpolagajo s polnim močnim zvonkim glasom l. tenora. V svoji prošnji naj posebe izjavijo, da so pripravljeni, ako se to od njih zahteva, priti v Djakovo na predhodni poskus, v tem slučaju dobe za pot v Djakovo in nazaj od stol. kaptola 40 kron.

V Djakovem, dne 8. julija 1906.

1574 3-2

Stolni kaptol.

Slavno p. n. občinstvo!